

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 16 października 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jerzy Grubba (przewodniczący)

SSN Małgorzata Gierszon (sprawozdawca)

SSN Kazimierz Klugiewicz

w sprawie **T.C.**

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

w dniu 16 października 2024 r. kasacji Prokuratora Generalnego

od wyroku Sądu Okręgowego w Gdańsku

z dnia 23 maja 2024 r., sygn. akt V Ka 357/24,

utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Gdyni

z dnia 21 listopada 2023 r., sygn. akt II K 423/23,

**uchyla zaskarżony wyrok i przekazuje sprawę Sądowi
Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania
w postępowaniu odwoławczym.**

Małgorzata Gierszon Jerzy Grubba Kazimierz Klugiewicz

Sąd Rejonowy w Gdyni wyrokiem z dnia 21 listopada 2023 r., sygn. akt II K 423/23:

1. uznał oskarżonego T.C. za winnego tego, że w nieokreślonym bliżej dniu, nie wcześniej niż 1 lutego 2022 r. i nie później niż 31 marca 2022 r. w G. w celu

utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy w postaci pieniędzy o wartości 12 000 zł bezpośrednio po dokonaniu kradzieży, użył przemocy wobec pokrzywdzonej M.D., poprzez uderzenie jej ręką w twarz, to jest czynu z art. 281 k.k. i za to na podstawie tego przepisu skazał go na karę jednego roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności. Na mocy art. 46 § 1 k.k. orzekł od oskarżonego obowiązek naprawienia w całości szkody na rzecz M.D. w kwocie 12.000 zł.

2. uniewinnił oskarżonego T.C. od popełnienia zarzucanego mu występku z art. 190 § 1 k.k.

Wyrok ten zaskarżyła apelacją obrońca oskarżonego adw. A.M., w części, tj. "w pkt I, III, IV i V", zarzucając temu orzeczeniu:

I. obrazę przepisów postępowania w stopniu mającym wpływ na treść wydanego orzeczenia, tj.:

- art. 7 k.p.k. poprzez poczynienie błędnej oceny dowodowej wyjaśnień oskarżonego T.C. w zakresie, w jakim wyjaśnieniom tym Sąd Rejonowy odmówił wiarygodności;
- art. 7 k.p.k. poprzez poczynienie błędnej oceny dowodowej zeznań pokrzywdzonej M.D. w zakresie, w jakim Sąd uznał zeznania te za w pełni wiarygodne w części w jakiej odnoszą się do kwestii zaboru przez oskarżonego kwoty 12.000 zł i uderzenia w twarz pokrzywdzonej przez oskarżonego;

II. błędne ustalenia faktyczne przyjęte za podstawę orzeczenia mające wpływ na treść zaskarżonego wyroku poprzez przyjęcie, że oskarżony T.C. w nieokreślonym bliżej dniu, nie wcześniej niż 1 lutego 2022 r. i nie później niż 31 marca 2022 r. w G. w celu utrzymania się w posiadaniu zabranej rzeczy w postaci pieniędzy o wartości 12.000 zł bezpośrednio po dokonaniu kradzieży, użył przemocy wobec pokrzywdzonej M.D. poprzez uderzenie jej ręką w twarz.

Apelację obrońcy rozpoznał Sąd Okręgowy w Gdańsku w dniu 23 maja 2024 r. Wydanym w tym dniu wyrokiem utrzymał zaskarżony wyrok w mocy.

Kasację od wyrok Sądu odwoławczego wniósł, w trybie art. 521 § 1 k.p.k., Prokurator Generalny, zarzucając temu orzeczeniu:

rażące i mające istotny wpływ na jego treść naruszenie przepisów prawa procesowego, a mianowicie art. 450 § 1 k.p.k. w zw. z art. 117 § 1 i § 2 k.p.k. i art. 6 k.p.k., polegające na błędnym przyjęciu, iż ustanowiony z wyboru obrońca oskarżonego, adwokat A.M. została prawidłowo zawiadomiona o terminie rozprawy

apelacyjnej w dniu 23 maja 2024 r., podczas gdy stosowną korespondencję wysłano do noszącej to samo imię i nazwisko radcy prawnego A.M., a zatem brak było podstaw do uznania jej za doręczoną, co skutkowało przeprowadzeniem postępowania apelacyjnego pod nieobecność obrońcy z rażącym naruszeniem prawa oskarżonego do korzystania w postępowaniu odwoławczym z pomocy obrońcy, polegającym na uniemożliwieniu mu wzięcia udziału w rozprawie odwoławczej oraz ewentualnego składania oświadczeń i wniosków.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gdańsku w postępowaniu odwoławczym.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Kasacja jest zasadna w stopniu oczywistym, co pozwoliło rozpoznać ją w trybie art. 535 § 5 k.p.k.

Zaskarżony wyrok wydano z rażącą obrazą wskazanych w zarzucie skargi przepisów prawa procesowego i obecnie nie można wykluczyć, wobec charakteru tego uchybienia, iż mogło ono mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

Poza sporem jest, że oskarżony T.C. po wydaniu wyroku przez Sąd Rejonowy w Gdyni ustanowił swoim obrońcą adwokat A.M. z Kancelarii Adwokackiej w P. przy ulicy [...] (k.173), która sporządziła apelację od tegoż wyroku. Równie niewątpliwe jest też to, że zawiadomienie o terminie rozprawy odwoławczej, wyznaczonej na dzień 23 maja 2024 r., nie zostało przez Sąd Okręgowy w Gdańsku, który miał w tym dniu rozpoznać tę apelację, wysłane do adwokat A.M. z Kancelarii Adwokackiej w P., ale do noszącej to samo imię i nazwisko radcy prawnego z Kancelarii Radcy Prawnego przy ulicy [...] we W. (k. 155). Na wspomnianą rozprawę odwoławczą nie stawiła się - niepowiadomiona o niej - obrońca oskarżonego. Sąd Okręgowy uznając, iż obrona nie ma charakteru obligatoryjnego rozpoznał sprawę pod nieobecność obrońcy, nie dostrzegając tych zaszłości, które czyniły tę jego decyzję całkowicie bezpodstawną. Wprawdzie stosownie do regulacji z art. 450 § 3 k.p.k. niestawiennictwo stron, obrońców lub pełnomocników na rozprawie apelacyjnej nie tamuje rozpoznania sprawy (jeśli ich udział nie jest obowiązkowy), niemniej jednak tylko pod warunkiem należytego zawiadomienia o terminie tej rozprawy. Zgodnie bowiem z treścią art. 117 § 2 k.p.k. czynności nie przeprowadza się m.in. wtedy, gdy

osoba uprawniona do wzięcia w niej udziału, nie stawiała się, a brak jest dowodu, że została o niej powiadomiona. Tak było w rozpoznawanej sprawie, skoro obrońca oskarżonego adw. A.M. nie została w ogóle zawiadomiona o terminie rozprawy odwoławczej, bowiem zawiadomienie to wysłano do osoby nie będącej obrońcą oskarżonego, chociaż noszącej to samo imię i nazwisko, ale będącej radcą prawnym z Kancelarii Radcy Prawnego zlokalizowanej we W., a więc miejscu odległym od P., gdzie prowadzi Kancelarię Adwokacką faktyczna obrońca oskarżonego. Nie ulega zatem wątpliwości, że prowadzenie - w tej sytuacji - przez Sąd Okręgowy w Gdańsku rozprawy odwoławczej pod nieobecność niepowiadomionej o niej obrońcy oskarżonego, rażąco naruszyło przywołane przepisy art. 117 § 1 i § 2 k.p.k. i art. 450 § 3 k.p.k., gdyż jedynie należyte zawiadomienie obrońcy o terminie rozprawy, w przypadku jego niestawiennictwa, to czyniło możliwym. Opisane uchybienia pozbawiły oskarżonego T.C. prawa do korzystania z pomocy obrońcy w toku rozprawy odwoławczej, zaś ustanowionego przez niego obrońcę do udziału w tej rozprawie. Tym samym, zważywszy na to, iż prawo stron postępowania i ich obrońców, czy pełnomocników, do uczestnictwa w rozprawie przed sądem odwoławczym jest fundamentalnym prawem demokratycznego procesu karnego to stwierdzone rażące uchybienie przez Sąd Okręgowy nadmienionym przepisom, jednocześnie stanowiło rażące naruszenie prawa do obrony oskarżonego zagwarantowane mu w art. 6 k.p.k. Mogło ono - wobec takiego charakteru - mieć istotny wpływ na treść zaskarżonego wyroku.

W konsekwencji tej oceny, należało uwzględnić kasację jako trafnie podnoszącą taki zarzut, uchylić zaskarżony nią wyrok i sprawę przekazać Sądowi Okręgowemu w Gdańsku do ponownego rozpoznania.

Ponawiając postępowanie odwoławcze w sprawie Sąd ten będzie miał na względzie powyższe wnioski i spostrzeżenia, dopełniając przy tym w sposób należyty obowiązku zawiadomienia obrońcy oskarżonego o wyznaczonym na nowo terminie rozprawy odwoławczej.

Z tych to względów, orzeczono jak w wyroku.

Małgorzata Gierszon Jerzy Grubba Kazimierz Klugiewicz

[a]

WB